

Posolstvo Svätého Otca Františka na Pôstne obdobie 2021

„Hľa, vystupujeme do Jeruzalema“ (Mt 20, 18)

Pôstne obdobie: čas na obnovu viery, nádeje a lásky

Drahí bratia a sestry,

keď Ježiš zjavil svojim učeníkom, že bude trpieť, zomrie a vstane z mŕtvych, aby splnil vôľu svojho Otca, odhalil im najhlbší zmysel svojho poslania a pozval ich, aby sa podieľali na tomto poslaní, zameranom na spásu sveta.

Na pôstnej ceste, ktorá nás vedie k veľkonočnému sláveniu, si pripomíname toho, kto „sa uponížil, stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži“ (Flp 2, 8). V tomto čase obrátenia si obnovujeme našu vieru, čerpáme „živú vodu“ nádeje a s otvoreným srdcom prijímame Božiu lásku, ktorá nás premieňa na bratov a sestry v Kristovi. V predvečer Veľkej noci si obnovíme svoje krstné sľuby, aby sme sa pôsobením Ducha Svätého znovuzrodili ako noví muži a nové ženy. Avšak už cesta Pôstnym obdobím, ale aj celé kresťanské putovanie životom, sa deje vo svetle zmŕtvychvstania, ktoré oživuje city, postoje a rozhodnutia toho, kto chce nasledovať Krista.

Pôst, modlitba a almužna, ako ich predstavuje Ježiš vo svojej reči (porov. Mt 6, 1 – 18), umožňujú a vyjadrujú naše obrátenie. Cesta chudoby a zriekania sa (pôst), láskyplná starostlivosť a záujem o zraneného človeka (almužna) a synovský dialóg s Otcom (modlitba) nám umožňujú konkrétne uskutočňovať úprimnú vieru, živú nádej a činorodú lásku.

1. Viera nás pozýva, aby sme prijali Pravdu a stali sa jej svedkami pred Bohom a všetkými našimi bratmi a sestrami.

Prijať a žiť Pravdu, ktorá sa zjavila v Kristovi, značí predovšetkým dovoliť, aby nás v Pôstnom období zasiahlo Božie slovo, ktoré nám Cirkev z generácie na generáciu ohlasuje. Táto Pravda nie je rozumovým konštruktom vyhradeným len pre niekoľko vyvolených, nadradených alebo výnimočných myslí, ale je to posolstvo, ktoré prijímame a môžeme porozumieť vďaka chápacému srdcu, otvorenému pre veľkosť Boha, ktorý nás miloval prv, ako sme o tom vedeli. Tou Pravdou je sám Kristus, ktorý prijal našu ľudskú prirodzenosť až do dna a stal sa Cestou vedúcou k plnosti Života, ktorá je náročná, ale otvorená pre všetkých.

Pôst prežívaný ako skúsenosť odriekania privádza všetkých, čo ho prežívajú v jednoduchosti srdca k tomu, aby znovuobjavili Boží dar a pochopili, že sme stvorenia na jeho obraz a podobu a že v ňom nachádzame svoje naplnenie. Ten, kto sa postí, sa vďaka dobrovoľne prijatej chudobe stáva chudobným s chudobnými, pričom „zhromažďuje“ bohatstvo lásky, ktorú prijal a o ktorú sa delí. Takto chápaný a praktizovaný pôst pomáha milovať Boha a blížneho, pretože, ako učí sv. Tomáš, láska je pohyb, ktorý upriamuje pozornosť milujúceho na milovaného, pokladajúc ho za jedno so sebou samým (porov. Fratelli tutti, 93).

Pôstne obdobie je čas pre vieru, pre prijatie Boha do nášho života, aby sme mu umožnili „prebývať“ medzi nami (porov. Jn 14, 23). Postiť sa znamená oslobodiť náš život od všetkého, čo ho ťaží, aj od presýtenosti informáciami – či už pravdivými alebo nepravdivými

– a konzumnými produktmi, a otvoriť dvere nášho srdca tomu, kto k nám prichádza úplne chudobný, no zároveň „plný milosti a pravdy“ (Jn 1,14): Božiemu Synovi, Spasiteľovi.

2. Nádej je ako „živá voda“, ktorá nám umožňuje pokračovať na našej ceste.

Samaritánka, ktorú Ježiš pri studni prosí, aby sa mu dala napiť, nechápe, keď jej hovorí, že jej môže ponúknuť „živú vodu“ (Jn 4, 10). Najprv si, samozrejme, myslí, že ide o materiálnu vodu, Ježiš však má na mysli Ducha Svätého, ktorého nám v hojnosti daruje v tajomnej udalosti Veľkej noci a ktorý nás naplní nádejou, čo nikdy nesklame. Už pri ohlásení svojho utrpenia a smrti poukazuje Ježiš na nádej, keď hovorí: „...ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych“ (Mt 20, 19). Ježiš hovorí o budúcnosti, ktorú nám otvorilo dokorán Otcovo milosrdenstvo. Dúfať s ním a vďaka nemu znamená veriť, že dejiny sa jednoducho nekončia našimi omylmi, naším násilím, nespravodlivosťou a hriechom, ktorý ukrižuje Lásku. Znamená to čerpať z jeho otvoreného Srdca Otcovo odpustenie.

V aktuálnej znepokojujúcej situácii, ktorú zažívame a v ktorej sa všetko zdá krehké a neisté, sa môže zdať provokáciou hovoriť o nádeji. Pôstne obdobie je však práve obdobím nádeje, keď obraciame zrak k trpezlivému Bohu, ktorý sa neprestajne stará o svoje stvorenie, pokým my s ním často zle zaobchádzame (porov. Laudato sí', 32 – 33.43 – 44). Ide o nádej na zmierenie, ku ktorému nás zápalisto vyzýva sv. Pavol: „Zmierte sa s Bohom!“ (2 Kor 5, 20). Prijatie odpustenia vo sviatosti zmierenia, ktoré je ústredným bodom našej cesty k obráteniu, nám umožňuje šíriť odpustenie: keďže sme ho sami prijali, môžeme ho aj my ponúknuť, ak sme schopní žiť v pozornom dialógu a zaujať postoj, ktorý je pre zranených útechou. Božie odpustenie nám – aj cez naše slová a skutky – umožní prežívať Veľkú noc v bratskom duchu.

V Pôstnom období myslíme viac na to, aby sme hovorili „slová povzbudenia, ktoré poskytnú útechu, dodajú silu, potešia, vzpružia“ (Fratelli tutti, 223). Na sprostredkovanie nádeje niekedy stačí byť „láskavým človekom, ktorý odloží nabok svoje starosti a naliehavé potreby, aby venoval pozornosť, aby daroval úsmev, aby povedal slovo povzbudenia, vytvoril priestor na vypočutie uprostred toľkej ľahostajnosti“ (tamže, 224).

V tichom sústredení a modlitbe je nám darovaná nádej ako vnútorná inšpirácia a svetlo, ktoré osvetľuje výzvy a rozhodnutia na ceste uskutočňovania nášho poslania. Preto je dôležité ísť do ústrania a modliť sa (porov. Mt 6, 6), aby sme v skrytosti stretli milujúceho Otca.

Prežívať Pôstne obdobie s nádejou značí vnímať, že v Ježišovi Kristovi sme svedkami nového času, v ktorom Boh „robí všetko nové“ (porov. Zjv 21, 1 – 6). Znamená to prijať nádej Krista, ktorý obetoval svoj život na kríži a ktorého Boh na tretí deň vzkriesil, a zároveň byť „stále pripravení obhájiť sa pred každým, kto [nás] vyzýva zdôvodniť nádej, ktorá je v [nás]“ (1 Pt 3, 15).

3. Láska, prežívaná v Kristových stopách, ako pozornosť a súcit voči každému človeku, je tým najvyšším prejavom našej viery a našej nádeje.

Láska sa raduje, keď vidí druhého rásť. Preto aj trpí, keď druhého sužuje úzkosť: v osamelosti, chorobe, bez strechy nad hlavou, v opovrhnutí, v núdzi... Láska je pohnútkou srdca, ktorá nás núti vyjsť zo seba a vytvára puto spoluúčasti a spoločenstva.

Vychádzajúc z lásky k iným ľuďom (sociálnej lásky) „možno napredovať k civilizácii lásky, ku ktorej sa všetci môžeme cítiť povolaní. Dobročinná láska, so svojím univerzálnym dynamizmom, môže vybudovať nový svet, pretože nie je sterilným sentimentom, ale najlepším spôsobom dosiahnutia účinných ciest rozvoja pre všetkých“ (Fratelli tutti, 183).

Láska je dar, ktorý dáva nášmu životu zmysel a vďaka ktorému považujeme núdneho za člena našej vlastnej rodiny, za priateľa, brata či sestru. To málo, o ktoré sa v láske podelíme, sa nikdy neminie, ale sa premení sa na rezervoár života a šťastia. Tak to bolo aj s múkou a olejom vdovy zo Sarepty, ktorá ponúkla pecník chleba prorokovi Eliášovi (porov. 1 Kr 17, 7 – 16); alebo s chlebami, ktoré Ježiš požehnal, lámal a dával učeníkom, aby ich rozdelili zástupom (porov. Mk 6, 30 – 44). Tak sa stane aj s našou, malou či veľkou almužnou, ak ju ponúkneme s radosťou a úprimne.

Prežívať Pôstne obdobie v láske značí starať sa o tých, čo v dôsledku pandémie Covidu-19 trpia, sú opustení alebo ustráchaní. V situácii veľkej neistoty ohľadom zajtrajška si spomeňme na slová, ktorými sa Boh obracia na svojho Služobníka: „Neboj sa, veď ťa vykúpim, po mene ťa zavolám ty si môj“ (Iz 43, 1) a v láske ponúknime aj slová nádeje, ktoré umožnia druhému pocítiť, že Boh ho miluje ako svoje dieťa.

„Len s pohľadom, ktorý láska rozšíri za horizont, ktorý prijíma dôstojnosť druhého, môžu byť chudobní uznaní a ocenení v ich nesmiernej dôstojnosti, úcte k ich vlastnému štýlu a kultúre, a tak skutočne integrovaní do spoločnosti“ (Fratelli tutti, 187).

Drahí bratia a sestry, každá etapa života je časom, aby sme verili, dúfali a milovali. Táto výzva prežívať Pôstne obdobie ako cestu obrátenia, modlitby a delenia sa o naše dobré, nech nám v našej komunitnej i osobnej pamäti pomôže oživiť vieru pochádzajúcu od živého Krista, nádej rozniecovanú dychom Ducha Svätého a lásku, ktorej nevyčerateľným zdrojom je milosrdné Otcovo Srdce.

Mária, Matka Spasiteľa, verná pod krížom i v srdci Cirkvi, nech nám pomáha svojou starostlivou prítomnosťou a nech nás na ceste k veľkonočnému svetlu sprevádza požehnanie Zmŕtvychvstalého.

V Ríme pri sv. Jánovi v Lateráne 11. novembra 2020, na sviatok sv. Martina z Tours

František

Z talianskeho originálu preložila M. Spišiaková
<https://www.kbs.sk/obsah/sekcia/h/dokumenty-a-vyhlasenia/p/dokumenty-papezov/c/posolstvo-na-postne-obdobie-2021>